

«ԻՆՏԵՐԱԿՏԻՎ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ
ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ»

ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ 2023

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ **Գործնական աշխատանքների կազմակերպումը
կենսաբանության դասերին**

ԱՌԱՐԿԱ ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ Գոհար Ափիցարյան

ՄԱՐԶ Լոռի

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ Աշխարհիկ Ղազարյանի անվան Մարցի

միջնակարգ դպրոց

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.Ներածություն.....3

2.Ուսուցչի գործողությունները գործնական աշխատանքներ կազմակերպելիս.....5

3.Ինքնուրույն-գործնական աշխատանքներ.....7

4.Գործնական աշխատանքների կազմակերպումը.....9

5.Գործնական աշխատանքների տեսակներ.....11

6.Ինքնուրույն գործնական աշխատանքների դասակարգումը.....13

7. Արժեքային համակարգի ձևավորումը.....14

8. Նախագծային մեթոդ.....16

9.Եզրակացություն.....17

10.Օգտագործված գրականության ցանկը.....18

1. Ներածություն

Սովորողներին պետք է հասկանալի դարձնել այն, որ հետազոտությունները կատարվում են ոչ միայն հանուն գիտության, այլև հանուն պրակտիկ գործունեության զարգացման: Գործնական աշխատանքները կարող են իրականացվել ինչպես դասերի ժամանակ, այնպես էլ դասերից դուրս:

Սովորողների կողմից կատարվող այն աշխատանքները, որոնք վերաբերում են նրանց ձեռք բերված գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների գործնական կիրառություններին անվանում են գործնական աշխատանք: Գործնական աշխատանքների հիմնական նպատակներն ու խնդիրներն են.

.ձևավորել և զարգացնել սոցիալական հմտություններ

. մատուցել կիրառման համար անհրաժեշտ տեսական և գործնական նյութ

.նպաստել անհատի ինքնադրսևորմանը, կենսագործունեությանը և կրթության շարունակականության ապահովումը ուղղված հմտությունների զարգացմանը

Գիտելիքների որոնումը, դրանց իմաստավորումը, ամրապնդումը, կարողությունների և հմտությունների ձևավորում և զարգացումը, գիտելիքների ընդանրացումը և համակարգումը պետք է իրականացվեն գործնական աշխատանքների ընթացքում: Գործնական աշխատանքը որպես մանկավարժական երևույթ, մի կողմից՝ այդ առաջադրանքի կատարման ընթացքում համապատասխան գործունեության՝ հիշողության, մտածողության ստեղծագործական երևակայության դրսևորման ձև, որը սովորողին տալիս է միանգամայն նոր գիտելիք:

Գործնական աշխատանքի կատարման ժամանակ սովորողը հայտնվում է իր համար ոչ սովորական իրավիժակում, որտեղ անհրաժեշտ է ստեղծագործական մոտեցում, որպեսզի լուծի իր առջև դրված խնդիրը: Գործնական աշխատանքը ենթադրում է ոչ ստանդարտ մտածողություն, ստեղծագործական մտածողություն, նախաձեռնություն ցուցաբերելու կարողություն և հնարամտություն, ինքնուրույն որոշում կայացնելու, անհրաժեշտ տեղեկատվություն որոնելու պատրաստակամություն:

Գործնական աշխատանքների կատարման ընթացքում անհրաժեշտ է պահպանել հետևյալ կանոնները.

.ցանկացած գործնական աշխատանք պետք է ունենա նպատակ

.գործնական աշխատանքը պետք է համապատասխանի սովորողների կարողություններին

.գործնական աշխատանքի ընթացքում երեխաները պետք է կարողանան կիրառել իրենց մինչև այդ յուրացրած գիտելիքներն ու կարողությունները

. յուրաքանչյուր սովորող պետք է իմանա կատարման ընթացքը և յուրացնի ինքնուրույն գործելու հնարքները

.գործնական աշխատանքի ընթացքում ստացված արդյունքները կամ եզրահանգումները պետք է կիրառվեն ուսումնական գործընթացում

. գործնական աշխատանքի բովանդակությունն ու քայլաշարը պետք է հետաքրքրություն առաջացնի

Գործնական աշխատանքի բոլոր տեսակները պետք է ապահովեն ինքնուրույն – ճանաչողական գործողություն ծավալելու կարողությունը:

Արդիականությունը - Գործնական աշխատանքը ընթացիկ գնահատման արդյունավետ տեսակներից է՝ Հանրակրթության պետական նոր չափորոշչով սահմանված 8 առանցքային կարողունակությունների զարգացումն ապահովելու նպատակով:

Նպատակը - ուսուցման բարելավումն է, ինչը հնարավորություն է սովորողի՝ սեփական կրթության մեջ ակտիվ դերակատարում ունենալու պարագայում: Սովորողը նպատակային սովորում է սովորել:

2.ՈւՍՈւՑՉԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼԻՍ

Յուրաքանչյուր աշակերտ պետք է հեռու լինի սահմանափակ, կադապարված մտածողությունից, նա պետք է կարողանա թափանցել ցանկացած խնդրի, պրոբլեմի խորքերը, վերլուծել տվյալ երևույթը, կարողանա կատարել համադրում, համեմատում և այլն: Երեխաները պետք է կարողանան ինքնուրույն լուծել ցանկացած ուսումնական խնդիր , վերլուծել և դուրս գալ պրոբլեմային իրադրությունից:

Գործնական աշխատանքները կազմակերպելիս չպետք է անտեսել նաև աշակերտների ունեցած անձնական փորձը: Գործնական աշխատանքներն արդյունավետ իրականացնելու համար ուսուցիչը պետք է.

.ապահովի աշակերտներին գործնական աշխատանքն իրականացնելու համար անհրաժեշտ միջոցներով, ուսումնաօժանդակ նյութեր, մոդելներ, գործիքներ, սարքեր

.նախապատրաստական աշխատանք տանի աշակերտների հետ, որպեսզի նրանք ոչ միայն իմանան տեսական այն նյութը , որի հիման վրա պետք է կատարեն գործնական աշխատանքը, այլև ծանոթ լինեն այն իրականացնելու հնարներն ու միջոցներին

. վերահսկի աշխատանքի կատարման ընթացքը, անհրաժեշտության դեպքում ինքը ևս ներգրավվի այդ աշխատանքում

.վերլուծի և գնահատի կատարած աշխատանքը

Ուսուցիչը սուկ պատրաստի գիտելիք հաղորդողից վերածվում է հետազոտական աշխատանքի կազմակերպիչ, օգնականի և ուղղորդողի: Այդ ուսուցչին բնորոշ են.

- 1.անձնակողմնորոշիչ մոտեցումը
- 2.համագործակցային և զարգացնող ուսուցման տեխնոլոգիաների կիրառումը
- 3.սովորողի վերլուծական գործունեության ակտիվացման համար որպես հիմք խնդրահարույց, հետազոտական, ստեղծագործական մոտեցումների ընդունումը
- 4.ժողովրդավարական, մարդասիրական հարաբերությունների վրա հիմնված տեխնոլոգիաների կիրառումը

5.ինֆորմացիոն համակարգերի և միջոցների օգտագործումը

Հետազոտական աշխատանքի ընթացքում ուսուցչի պարտականությունն է ստեղծել շարժառիթ, օգնել աշակերտներին՝ հաղթահարելու տեխնիկական դժվարությունները, վերահսկել կատարվող աշխատանքների ուղղությունը, քաջալերել, խրախուսել ինքնուրույնությունը, նախաձեռնությունը, նորարարությունը, համագործակցությունը:

3. ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ_ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Լսում եմ մոռանում եմ,

Տեսնուն եմ հիշում եմ,

Կատարում եմ հասկանում եմ:

Կրթական բարեփոխումները նոր մոտեցումներ ու պահանջներ են մտցնում ինչպես ամբողջ կրթության բովանդակության, այնպես էլ նրա իրականացման առանձին ուղղություններում: Փոխվում է մեթոդական պահանջը, փոխվում է արդյունքների ստուգման ու վերահսկման բուն գործընթացը:

Կենսաբանության ուսուցման մեջ առանձնակի նշանակություն կարող է ունենալ ինքնուրույն- գործնական աշխատանքների կատարման ընթացքում սովորողների ձեռքբերումների գնահատումը: Այն լուծում է մի շարք մեթոդական խնդիրներ:

Ինքնուրույն- գործնական աշխատանքները հնարավորություն են ընձեռնում սովորողների գիտելիքները մեխանիկական- վերարտադրողական աստիճանից փոխարկել արդյունավետ- կատարողական աստիճանի, այն դարձնել կայուն, մշակել որոշակի հմտություններ, ձևավորել դրական որակներ՝ կամք, հետևողականություն, հետազոտական հետաքրքրասիրություն: Սովորողի ինքնուրույնությունը վկայում է մտածական գործողություններին տիրապետելու՝ վերլուծելու, համադրելու- հակադրելու, եզրակացություններ կատարելու կարողությունների մասին: [2,12-13]

Ինքնուրույն- գործնական աշխատանքի ընթացքում աշակերտները պետք է կարողանան.

. որոնել, հավաքել և մշակել անհրաժեշտ տեղեկատվություն,

.աշխատել ինքնուրույն և ընկերների հետ

.կոնկրետ հիմնախնդիրը լուծելու համար կիրառել տարբեր ոլորտներից ձեռք բերած գիտելիքները

.աշխատանքի արդյունքում իրական և շոշափելի արդյունք ստանալ

Ինքնուրույնությունն ակտիվ ճանաչողական գործընթաց է, որն իրականացնում է սովորողը, բայց ոչ առանց ուսուցչի անմիջական վերահսկողության և մասնակցության:

Անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ սովորողի ինքնուրույնությունը պետք է դրսևորվի ոչ թե արտաքին ակտիվության, նրա մասնակցության այլ ներքին, մտածողության տարրեր պարունակող ակտիվորթյան ձևով: Դրան հասնելու համար ուսուցչից մեծ համբերություն և հմտություն է պահանջվում:

Ժամանակակից ուսուցչի հմտության չափանիշներից է ոչ միայն այն որակը, թե ինչպես է նա բացատրում ուսումնական նյութը, այլև այն, թե ինչպես է կազմակերպում սովորողի ինքնուրույն աշխատանքը, ինչպես է ձևավորում իմացական հետաքրքրասիրությունը:

Փորձառու ուսուցիչը նախապես ուսումնական պլանի մեջ բավարար տեղ և ժամանակ է հատկացնում սովորողների ինքնուրույն աշխատանքների անցկացման համար: Նա միաժամանակ պլանավորում է նաև այդ աշխատանքների վերահսկման ձևերն ու գնահատման չափանիշները: [2,10]

4.ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Գիտելիքի գործնական կիրառումը իրականացվում է երկու ձևով՝ դասի ընթացքում և դասից դուրս:

Անցկացման այս ձևերն ունեն որոշակի առանձնահատկություններ, իսկ ընդհանրությունը հետևյալն է.

.աշխատանքի կատարման համար ուսուցիչը սովորողին տրամադրում է որոշակի ժամանակ,

.աշխատանքը կատարվում է առանց ուսուցչի մասնակցության, սակայն նրա անմիջական ուղղորդմամբ,

.ուսուցիչը որոշում է աշխատանքի ծավալը, բովանդակությունը, կատարման հաջորդականությունը,

.ուսուցչի օգնությունը չի բացառվում, սակայն շատ կարևոր է սովորողի ինքնուրույնության խրախուսումը,

.ինքնուրույն աշխատանքի արդյունքները կարող են գրանցվել սխեմաների, գծապատկերների, պաստառների, հետազոտական նախագծերի ռեֆարատների և այլ բնույթի ամփոփիչ նյութերի ձևով:

Ուսուցիչների զգալի մասին մտահոգում է հարցը՝ երբ և ինչպես կազմակերպել սովորողների ինքնուրույն գործնական աշխատանքները:

Այս հարցի լուծումը կախված է ուսուցման դիդակտիկական նպատակից, որն առաջադրում է ուսուցիչը:

Ըստ դիդակտիկ նպատակների՝ սովորողների գործնական աշխատանքները կարելի է բաժանել հինգ խմբի՝

. դասի սկզբում կատարվող աշխատանքներ, որոնց նպատակն է ստուգել տնային հանձնարարությունները կամ կենտրոնացնել սովորողների ուշադրությունը նոր ուսուցանվող նյութի ուղղությամբ,

.նախապես կատարվող ինքնուրույն-գործնական աշխատանքներ, որոնց նպատակը մատչելի գիտելիքների յուրացումն է՝ առանձ նոր նյութի բացատրության,

.ամրապնդող և ընդհանրացնող աշխատանքներ, որոնց նպատակն է կրկնել, ամրապնդել և ընդհանրացնել սովորողների գիտելիքները ուսումնական նյութի յուրացումից հետո,

.գիտելիքների ու հմտությունների ստուգման նպատակով կազմակերպվող աշխատանքներ, որոնք անց են կացվում դասի ընթացքում կամ վերջում,

.տնային առաջադրանքներ, որոնք կատարվում են դասերից դուրս

Այսպիսի բաժանումը միանշանակ չէ, սակայն ունի լուրջ հիմնավորում և լայն ճանաչում կենսաբանություն առարկայի սովորողների իմացական ակտիվության ձևավորման խնդրում:

Գործնական աշխատանքների նշված տարատեսակների արդյունքները կարող են օգտագործել ինրպես ուսուցողական, այնպես էլ ամփոփիչ գնահատման համար: [2,11]

5.ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

ԴԻՏՈՒՄ

Դիտումը գիտության մեջ հասկացվում է որպես կենդանի բնության օբյեկտների կամ երևույթների նպատակամետ, կազմակերպված հետազոտում բնական պայմաններում:

Դիտումը գիտական հետազոտության կարևոր մեթոդ է: Նրա թերությունն այն է, որ դիտորդը չի կարող ազդել հետազոտվող գործընթացի վրա, չի կարող կարգավորել ու վերահսկել այն:

Այս մեթոդի արդյունավետությունը մեծապես կապված է այն հանգամանքից, թե ուսուցչի կողմից որքան հստակ է առաջադրված խնդիրը և պարզաբանված դիտարկման նպատակը: Դրա համար անհրաժեշտ նախապես պլանավորել աշխատանքի ընթացքը՝ փուլերը և հերթական քայլերը: Այդ մասին սովորողին պետք է իրազեկ դարձնել մինչև աշխատանքի սկիզբը և խելամիտ ձևով ուղղորդել նրա հետագա գործողությունները:

Դիտումներն առավել արդյունավետ են, եթե պահպանված է սովորողի ինքնուրույնության օպտիմալ չափը, և նվազագույնի է հասցված ուսուցչի միջամտությունը:

ԵՐԱՌԻՅԹՆԵՐԻ ԴԻՏՈՒՄՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ՍՈՎՈՐՈՂԸ ՊԵՏՔ Է ԿԱՐՈՂԱՆԱ

- նկարագրել երևույթի ընթացքը,
- առանձնացնել էական փուլերը,
- մանրակրկիտ գրառել դիտումների արդյունքները,
- վերլուծել պատճառ-հետևանքային կապերը,
- կատարել մտահանգումներ և եզրակացություններ

Դիտումների արդյունքների վերաբերյալ սովորողը պետք է ներկայացնի հաշվետվություն, որին կարող է կցել նաև լրացուցիչ նյութեր՝ պաստառներ, գծապատկերներ, լուսանկարներ:

Եթե ուսուցիչը նախատեսում է, որ դիտումների արդյունքների մասին սովորողի հաշվետվությունը պետք է գնահատվի, ապա պետք է նախապես նրան տրամադրի նաև աշխատանքի գնահատման պլանակաշար:[2,19]

ՓՈՐՁԵՐ

Այս ձևը ակտիվացնում է սովորողի մտածողությունը, զարգացնում ինքնուրույնություն , հետևողականություն, խթանում է իմացական հետաքրքրությունը:

Դասի ժամանակ փորձը կարող է կատարել

-ուսուցիչը

-մեկ- երկու աշակերտ

- աշակերտների խմբեր

-յուրաքանչյուր աշակերտը՝ անհատական

Կենսաբանության ուսուցումն առանց փորձերի հնարավոր չէ: Փորձ կատարելուց առաջ անհրաժեշտ է սովորողների մեջ առաջացնել հարցադրման և հարցի պատասխանները փորձնական ճանապարհով գտնելու դրդապատճառ:

Այսպիսի կարողության ձևավորումը պահանջում է երկարատև և հետևողական աշխատանք:

Փորձի անցկացման համար սովորողին պետք է տրվի գրավոր հրահանգ:

Թերթիկը պետք է պարունակի ցուցումներ նախապատրաստական աշխատանքների,

անհրաժեշտ նյութերի ու սարքավորումների,կատարվող փորձի հաջորդական քայլերի մասին

ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԼՈՒԾՈՒՄ – կենսաբանության դասավանդման կարևորագույն բաղադրիչներից է , առանց որի հնարավոր չէ ապահովել դասընթացի արդյունավետ յուրացումը: Խնդիրների լուծումը զարգացնում է սովորողների ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններն ու հմտությունները: Ավելի լայն առումով խնդիրը նպատակ է, որին պետք է հասնել, հարց է, որին պետք է պատասխանել:[1,12-13]

6.ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ

Սովորողների ինքնուրույն-գործնական աշխատանքները կարելի է դասակարգել ըստ նրանց կողմից մտածական ակտիվության դրսևորման աստիճանի:

Առաջին խմբին են պատկանում այն աշխատանքները, որոնց կատարման համար սովորողները օտագործում են իրենց հայտնի ձևերը, մեխանիկորեն նմանակում են ուսուցչի համանման գործողությունը, օգտվում ուսուցչի ցուցադրած նմուշ օրինակից: Այդպիսի աշխատանքների թվին են պատկանում զանազան գծապատկերների, փորձի վերարտադրումը, պարզ խնդիրների լուծումը: Այս կարգի աշխատանքները օգտակար են որոշակի հմտությունների ձևավորման համար:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ աշխատանքները պահանջում են ստեղծագործական մոտեցում: Այս գեպքում սովորողները դրսևորում են մտածական ավելի մեծ ակտիվություն, քանի որ անհրաժեշտ է ծանոթ գիտելիքներն ու հմտությունները կիրառել նոր, անծանոթ իրավիճակներում: Այդպիսի աշխատանքներից են զանազան փորձերի, դիտումների կատարումը, այնպիսի խնդիրների լուծումը, որոնք պարունակում են նոր պայմաններ:

ԵՐՐԵՐԴ ԽՄԲԻ մեջ ներառվում են այն առաջադրանքները, որոնք պարունակում են խնդրահարույց հարցադրումներ, որոնողական, հետազոտական աշխատանքներ: Դրա համար սովորողը պետք է օժտված լինի բարձր կարգի, մտածողական ակտիվությամբ և ինքնուրույնությամբ: Այդպիսի աշխատանքներտ նպաստում են սովորողների ստեղծագործական ունակությունների, հետազոտական կարողությունների ձևավորմանը, ինչպես նաև այնպիսի հոգոբանական որակների դրսևորմանը, ինչպիսիք են համառությունը, հետևողականությունը, նպատակասլացությունը:

7.ԱՐԺԵՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՁԱՎՈՐՈՒՄԸ ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՄԱՎԱՆԴՄԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ

Երեխաների կրթության մասին խոսելիս՝ մենք հաճախ օգտագործում ենք «արժեքային» հասկացությունը: Բոլորս կարևորում ենք արժեքների ձևավորումը գալիք սենյի մոտ և միգուցե այդ բառին ինչ-որ իմաստ ենք հաղորդում:

Արժեքների մեծ մասը սնվում է էթիկական նորմերից, ձևավորվում է դրանց շնորհիվ: Էթիկական նորմերը անհրաժեշտ են մարդկանց համակեցությունը ապահովելու համար:

Նորմերը տարբեր են քաղաքում և գյուղում: Էթիկական նորմերը մեզ թելադրում են վարքագիծ, և որքան դրանք ավելի պահանջկոտ են, այնքան ավելի լուրջ արժեհամակարգ է պետք ձևավորել: Չարգացած մշակույթները ունեն զարգացած էթիկական նորմեր:

Եթե էթիկական նորմերը ծառի արմատներն են, իսկ արժեքները՝ բունը, ապա բարոյականությունը դրա սաղարթն է: Բարոյական է այն ամենը, ինչը նպաստում է արժեքների պահպանմանը և չի հակասում դրանց:

Դպրոցը պետք է լինի օրինակելի տարածք, ուր հաստատուն են էթիկական նորմերը, ուր աշակերտները սովորում են դրանց համապատասխան: Հաճախ դպրոցը ստիպված է պայքարել հանրության մեջ տարածված արատների դեմ և այդ պայքարում պարտավոր է հաղթել: [4,6]

Արժեքների նվիրական ու մեծագույն արժեքը՝ հայրենասիրությունն է, որը մատուցվում է նաև կենսաբանության դասընթացի ժամանակ:

.Գիտակցի կենսաբանության դերն անհատի աշխարհայացքի ձևավորման գործում:

Գիտակցի կենսաբանական գիտելիքների կարևորությունը, դրանց կիրառության արդյունավետությունն առօրյա կյանքում և աշխատանքում:

Գնահատի մարդկային գործունեության ազդեցությունը բնության վրա, կարևորի շրջակա միջավայրի պահպանության անհրաժեշտությունը և մասնակցի դրան նպատակաուղղված միջոցառումների իրականացմանը:

ՈՒՆԵՆԱ դրական վերաբերմունք կենդանի բնության, սեփական առողջության և այլ մարդկանց առողջության նկատմամբ:

Գիտակցի կենսաբանական հետազոտությունների ժամանակ բարոյահոգեբանական նորմերի պահպանման անհրաժեշտություն:

Կրթության գործընթացում կենսաբանության ուսուցումը ունի ռազմավարական նշանակություն: Հանրակրթական դպրեցում կենսաբանության դասավանդումը նպատակաուղղված է սովորողի կողմից բնության մեջ տեղի ունեցող տարբեր երևույթների, դրանց դրսևորման պատճառների և օրինաչափությունների բացահայտմանը, աշխարհայացքի ձևավորմանը:

Կենսաբանության դասավանդման ընթացքում սովորողների մաթեմատիկական տրամաբանության կիրառումը արտահայտուվում է խնդիրների լուծման ընթացքում, որը սովորողների մեջ ձևավորում է ստեղծագործելու հմտություն, նպաստում է դրանց զարգացմանը:

Կենսաբանության իմացությունը խթանում է երեխաների երևակայությունը, զարգացնում է տրամաբանությունը, հարստացնում հոգեկան աշխարհը: Բնագիտական առարկաների ինտեգրված ուսուցումը հնարավորություն է տալիս բնական երևույթների դիտարկման ու ավելի պարզ մտածելակերպից տեղափոխվել ավելի բարդ՝ վերլուծական մտածողության դաշտ, նաև ուսուցման գործընթացում վեր հանել միջառարկայական կապերը և դրանց փոխադարձ ազդեցությունները: [3,8]

8. ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՄԵԹՈԴ

Նախագծային մեթոդը որևէ հիմնախնդրի մանրամասն մշակմամբ ուսուցման նպատակներին հասնելու եղանակ է: Երեխաները պետք է գիտակցեն, որ իրենց ձեռք բերած գիտելիքները պետք են գալու կյանքում: Սա նրանց հասկանալի դարձնելու համար պետք է լուծվելիք պրոբլեմներն ընտրել իրական կյանքից: Կարելի է իրականացնել «մտքերի տարափ» կամ «կլոր սեղան» մինի սեմինարի կազմակերպմամբ:

Թեմա- Բարձրարժեք ծնեբեկի մշակում (Իմ փորձը)

«Գրին լենդ» ծրագրի շրջանակներում Մարց գյուղում մշակության մեջ ներդրել են բարձրարժեք մշակաբույս ծնեբեկը:

Սեմինար դասընթացին մասնակցեցին դպրոցականներ, որոնք կընդօրինակեն արդեն իսկ լավագույն փորձը: Սեմինարն իրականացնում էր մեր համագյուղացի Գայանե Քոչինյանը իր աճեցրած ծնեբեկի այգում: Միասին պետք է նպաստենք մեր գյուղի, մեր համայնքի զարգացմանը:

9. ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ուսուցիչը, պարբերաբար հետազոտական աշխատանքներ իրականացնելով հնարավորություն է ստանում առավել խորը և ճկուն գիտելիքներ ձեռք բերել, հարստացնել գիտելիքների և մանկավարժական հմտությունների իր պաշարը:

Գործնական աշխատանքների ներառումը կենսաբանության դասերին ունի որոշ առանձնահատկություններ և առավելություններ.

. Գործնական աշխատանքների կազմման ժամանակ պետք է հաշվի առնել դասարանի սովորողների գիտելիքների մակարդակը և յուրաքանչյուր սովորողի անհատական առանձնահատկությունները:

.Վարքագծով ակտիվ սովորողներին, ովքեր դասի նկատմամբ չունեն բավարար հետաքրքրություն, գործնական աշխատանքները հնարավորություն են տալիս առարկան տեսնել այլ կողմից և հետաքրքրությամբ ակտիվ մասնակցություն ցուցաբերել նաև ուսումնական գործընթացում:

.Գործնական աշխատանքների ուսուցումը կյանքին կապող լավագույն միջոց է :

.Գործնական աշխատանքների օգնությամբ գործողությունները վերացական ձևերի մակարդակից փոխադրվում են պատկերավոր ընկալումների մակարդակ միաժամանակ ստանալով հստակ ձևակերպումներ:

Գործնական աշխատանքների կազմակերպումը և արդյունավետությունը որոշակիորեն կախված են նաև ուսուցչի պատրաստվածության մակարդակից:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿԸ

1. Արեգնազ Սահակյան, «Սովորողների ինքնուրույն-գործնական աշխատանքներ», Վանաձոր, «ՄԻՄ տպագրատուն», 2010թ
2. <<ԲՆԱԳԵՏ >> 1, 2012, գիտահանրամատչելի և գիտամեթոդական հանդես
3. Հանրակրթական հիմնական և ավագ դպրոցի չափորոշիչ և ծրագիր 2004
4. Հանրակրթական ավագ դպրոցի չափորոշիչներ և ծրագիր ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ 2009